

at gjøre. Jeg gik ud af Rigsraadets Landsting af den Grund, og jeg gaar ud herfra af den samme Grund. Der i den hele Fremferd, som her er brugt, en Mangel paa Sandhed, som jeg ikke kan fordrage, og der kan ikke komme noget godt Samliv ud deraf; der er en Fordærvelse deri, som man ikke saa let bliver af med." Og vil man se Forhandlingerne, som førtes paa Rigsdagen om Grundlovsforandringen 1866, vil man se, at det var ikke alene denne Mand, men mange Andre, tilnærmelsesvis et Flertal, som godt saa, hvilke Færer man beredte baade Regeringen og det hele Land ved at gaa ind paa den Forfatning, hvorunder vi nu maa vaande os. Jeg mener, at selve Forfatningen er Anledning til, at vi ere komne derhen, hvor vi nu ere. Jeg mener, at det er hverken Folkethinget eller Landstinget eller den nuværende Regering, der har Skylden, men den ligger i selve Forfatningen; og dersom vi skulle komme ud af den sørgelige Tilstand, hvori vi nu ere, mener jeg, at vi maa vende tilbage til, ja, jeg vil allerhelst vende tilbage til Forfatningen af 5te Juni 1849. Det var det smukkeste Hædersminde, som vi kunde sætte den Konge, der med saa stor Kjærlighed til det danske Folk gav os denne Forfatning. Det var et langt bedre Minde end de Billedstøtter — skjøndt de kunne ogsaa være gode nok — som man opreiser hist og her til hans Minde. Men skulle det høie Thing mene, at det er for langt at gaa tilbage, at det er en for stor Byngelse at berede det, saa lad os faae en saadan Forfatning, som man har i Sverige, at, naar Thingene ikke kunne blive enige, træde begge Things-Medlemmer sammen, og saa gjør Flertallet Udslaget. Jeg tror, der maa gjøres Noget; thi under den Forfatning, hvorunder vi nu befinde os, tror jeg aldrig, der bliver rigtig Ro og Fred i Landet.

Clausager: Jeg vil først gjøre en kort Bemærkning til det ærede Medlem for 4de Kredts (Fællesen). Naar han mente, at den offentlige Mening vilde sætte Pris paa, at dette Thing ikke gav efter overfor den Konflikt, som truede med at komme tilstede angaaende Finantsloven, kan han maaste have Ret, forsaavidt han ved den offentlige Mening nærmest mener den Del af Samfundet, hvori han færdes; men skal man tage den offentlige Mening i den Betydning, som man sædvanlig tager den, er jeg overbevist om, at netop den offentlige Mening vil være dette Thing meget taknemlig, hvis det efter bedste Gode bidrager til at udjævne denne Konflikt. — Jeg skal dernæst tilslade mig at gjøre nogle Bemærkninger overfor det ærede 7de Medlem for 1ste Kredts (Wagen). Han sagde, at der havde foreligget et Tilfælde før af en lignende Art som dette, som fandt sin Afgjørelse ved den provisoriske Finantslov, og hvorfor havde da ikke den Myndighed, der havde det

i sin Magt, ladet denne Sag indaank for den kompetente Domstol for at faae Sagen afgjort? Jeg vil deril svare, at Unbladelsen af dette Skridt fra det andet Things Side temmelig sikkert ligger i, at man endnu mangler en Lov, som man saa ofte har stræbt at faae gennemført, men som det endnu ikke er lykkedes at faae, nemlig en Ministeransvarlighedslov. Under de nuværende Omstændigheder at bringe Sagen ind for Rigsretten kunde efter al Sandsynlighed kun føre til, at man fik det Skridt anerkjendt, som man i ethvert Tilfælde nu kun kan sige har fundet en siltiende Modtagelse, jeg vil ikke sige Anerkjendelse. Det ærede Medlem yttrede med Hensyn til sin Fortolkning af den provisoriske Finantslovs Grundlovs-mæssighed, at det dog vilde være for Meget at forlange, om han skulle spørge Ministeriet eller nogen Anden, hvilken personlig Mening han maatte have med Hensyn til Forstaaelsen af Grundloven eller Andet. Deri skal jeg give ham Ret, men jeg vil dog minde om, at paa det Tidspunkt, det ærede Medlem fremkom med sin Fortolkning, antager jeg vel egentlig ikke, han havde nogen særlig Opfordring til netop at fremkomme med en Fortolkning, der gik i stik modsat Retning af tidligere Statsmænds Betragtninger, ja, jeg kan sige Statsretslæreres med. At han gjorde det, havde ganske vist Et tilfølgende: han blev bemærket, om han blev synderlig berømt derved, skal jeg ikke komme ind paa.

Formanden: Det ærede Medlem bør ikke komme ind paa saadanne rent personlige Ginner, han her beskæftiger sig med. De komne ikke Sagen ved og have ikke her hjemme.

Clausager: Jeg gjentager, hvad jeg sagde igaar, at under alle Omstændigheder er det min Betragtning, at denne det ærede Medlems Grundlovsfortolkning har ikke været til Gavn for den Anstalt, ved hvilken han er Lærer. Saa var der den Modsigelse, jeg igaar tillod mig at fremdrage angaaende hans Betragtninger med Hensyn til de forskjellige Punkter paa Finantsloven. Han imødegik mig idag. Jeg maa tilføje, at jeg ikke fuldstændig kunde følge hans Tankegang, men jeg fik det ud, at det var hans Betragtning, at Dyrtidstillaget er kommet ind paa Finantsloven ved en Overenskomst, en fredelig Overenskomst mellem begge Thing, og som saadan havde det Ret til at blive staaende, hvorimod Afgjørelsen med Hensyn til Universitetet var bleven dette Thing paatvungen, og derfor maatte dette Thing have Ret til at faae det ud. Det er vistnok en temmelig fin Distinktion, som jeg, da Tiden er knap, ikke skal opholde mig ved, men jeg maa tilføje, at jeg ikke forstaa den. Havde Universitetsspørgsmaalet faaet en Afgjørelse, som det ærede Medlem var tilfreds med, er jeg overbevist om, at denne saa gjerne maatte være bleven